

С Т А Н О В И Щ Е

От проф. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София
за присъждане на образователната и научна степен доктор в професионално
направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, докторска
програма “Архитектура на сгради, съоръжения, конструкции и детайли” във
ВСУ „Черноризец Храбър“, АФ, катедра „Архитектура и урбанистика“

на арх. Боряна Владимирова Ножарова

докторант на самостоятелна подготовка

С ТЕМА НА ДИСЕРТАЦИЯТА:

АРХИТЕКТУРНА ИДЕНТИЧНОСТ НА МЛАДЕЖКИТЕ КУЛТУРНИ ЦЕНТРОВЕ В БЪЛГАРИЯ – ПРОСТРАНСТВА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Научни ръководители: проф. д. а. н. арх. Александър Слаев

доц. д-р арх. Жечка Илиева

Настоящото становище е разработено съгласно Заповед №
19/12.01.2023г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Предоставената от арх. Боряна Ножарова дисертация е организирана в
шест части (увод, четири глави и заключение) и наброява 201 страници на
български език, вкл. Библиография и 7 приложения. Използваната литература
включва 63 български заглавия, 52 чуждоезични заглавия, както и 37 интернет
източници.

По темата на докторанта са декларирани една публикация на английски
език в сборник от международна конференция и три публикации в издания с
научно рецензиране на български език. Всички те са самостоятелно
разработени.

Нужните, според ЗРАСБГ и ППЗРАС на ВСУ „Черноризец Храбър“, документи са налични. Спазени са всички процедурни и академични изисквания, във връзка с представянето на дисертационния труд.

Приложеният автореферат отразява коректно съдържанието на разработката.

Целта на дисертацията е проследяването на развитието на архитектурната идентичност на младежките центрове в България. Още в първите страници са систематизирани използвани понятия и методи. В хода на проучването се изясняват ключови концепции и етапи от формирането на пространства за младежката възрастова група, систематизират се примери от страната и чужбина. Използваната изследователска методика е убедителна и отговаря на поставените задачи.

Считам предложената разработка за много навременна и актуална в научно и научно-приложно отношение. Появата и еволюцията на нови сградни типологии – свързани с конкретно социални групи и интереси, е значима част от динамичното развитие на архитектурната и градската среда. Същевременно, като подпомагат определени дейности и търсения, подобни сгради имат осезаем ефект върху развитието както на обществото, така и на регионите, в които се разполагат.

Във въведението на труда са заявени основите цели, задачи и ограничения. В първата глава са проследени появата и развитието на младежките сдружения от края на XIX век, техните същност и обществено значение. Проучени са и нормативните документи свързани с тях. Във втора глава се анализират европейски младежки центрове. В трета глава акцентът е поставен върху теоретичните модели и проучванията върху младежките центрове в България. В четвърта глава систематизирано са изследвани сгради и проектни решения от страната, представени са статистически данни и

оценки. В заключение са направени изводи за съществуващото положение на младежките центрове, удачно са моделирани нива на въздействие и намеса, формулирани са адекватни оценки и препоръки. В приложения са показани списъци на изследваните примери и тяхното регионално разпределение.

Мога да определя дисертацията като обогатяваща съществуващите знания в областта, както и като предлагаща нови модели и хипотези. В известна степен събраната информационна база е и важен архив на актуалното състояние на младежките центрове в страната към днешна дата. Силно впечатление правят голямото количество обработени данни, многобройните класифицирани примери, както и съвременните подходи и визуални решения в представянето им и изводите. Оценявам високо факта, че докторантката не се опитва да изведе задължително планово решение на „идеален“ младежки дом, нито предлага опростена „рецептура“ за неговото изграждане. Същевременно изложените от нея аспекти на изграждането на архитектурна идентичност, както и предложените модели имат явен приносен характер. На свой ред изяснените фактори на развитието за сградната типология са от голямо значение и за проектантите, и за ползвателите и възложителите.

Намирам за явно и достатъчно личното участие на арх. Боряна Ножарова в дисертационния труд. В него изцяло липсва плагиатство.

Приемам напълно приносите, заявени от арх. Боряна Ножарова. Убедено препоръчвам публикуване на дисертационния труд под формата на монография. В бъдещата публикация на разработката на текста, отделни стилистични и езикови редакции биха подпомогнали неговото пълноценно разбиране от по-широк кръг на читатели.

За по-голяма яснота в последствие за мен е уместно и известно преосмисляне на понятието „формоизграждане“ в използвания професионален език по отношение на неговото по-категорично отделяне от термина „планово

решение“. Разбира се, двете понятия в архитектурните изследвания са в постоянна взаимовръзка, но изясняването на дефинициите им в ранен етап би обогатило текста. Тези бележки обаче в никакъв случай не омаловажават високите качества и приноси на труда.

Считам представената дисертация за напълно отговаряща на изискванията за ОНС „доктор“.

В заключение, убедено давам своята положителна оценка на представения труд и препоръчвам на уважаемото жури да присъди образователната и научна степен доктор, в професионално направление: 5.7 „Архитектура, строителство и геодезия“, докторска програма “Архитектура на сгради, съоръжения, конструкции и детайли”, във ВСУ „Черноризец Храбър“, АФ, катедра „Архитектура и урбанистика“ на арх. Боряна Владимирова Нождарова за нейната дисертация на тема „Архитектурна идентичност на младежките културни центрове в България – пространства за личностно развитие“.

проф. д-р арх. Стела Ташева, ЛТУ, София

София, 18.08.2024 г.